

Kompetansenettverk
for studenters suksess i høyere utdanning

Årskonferanse 2022
5.-6. Desember 2022

Mentorere i grupper?

Hva trenger vi i verktøykassen?

Ved
Seniorrådgiver
Harald Åge Sæthre

Mentorere i grupper? – Hva trenger vi i verktøykassen?

Arbeidsseminar/workshop

på [Årskonferanse 2022 til Kompetansenettverk for studenters suksess i høyere utdanning](#)

Ved Harald Åge Sæthre - [@Haas1.no](#) - [Studentene skal lykkes!](#)

Mentorordninger er blitt et viktig virkemiddel for å oppnå mestring og bedre psykisk helse blant studenter i høyere utdanning. De viktigste målene er at færre faller fra og at antallet som trenger psykisk helsehjelp reduseres. Det eksisterer imidlertid lite litteratur på norsk som kan støtte opp under arbeidet.

Innleder har mottatt stipend fra Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening (NFFO) og har inngått en avtale med Fagbokforlaget om å utforme to bøker.

1. Mentorering i grupper; er planlagt som en verktøykasse for den eller de som skal starte opp og/eller tilrettelegge for mentorordninger.
2. Mentorguide; er tenkt for den som skal være mentor, og som en viktig støtte for den som skal organisere mentorordninger.

Det planlegges å utvikle de to bøkene sammen

Arbeidsseminaret ble innledet med en beskrivelse av hva bøkene vil komme til å inneholde og hvordan de er tenkt brukt. Dette er en en PDF av det viktigste i innlegget.

Deretter ble det lagt opp til diskusjoner i grupper hvor deltagerne fikk mulighet til å spille inn hva de trengte av bøkene for sitt arbeid. Tanken var at forfatteren skal få tilbakemeldinger, tips, ideer og forslag. Dette for å gjøre bøkene mest mulig relevante og anvendelige.

Seminaret henvendte seg til de som allerede driver mentorordninger som organiserer mentoreringen i grupper. Men også de som ønsker å få i gang, eller/og skal planlegge, organisere og gjennomføre en slik ordning var i den sentrale målgruppe.

De som deltok var studieadministrativt tilsatte, utdanningsledere, undervisere, og studenttillitsvalgte i høyere utdanning.

Avklaringer om bøkene og da dette seminaret

- Mentorering i grupper ikke 1:1
Det sentrale målet er at de nye studentene blir kjent med hverandre og bruker hverandre som en ressurs.
En lite synlig mentor - en god mentor
- Mest om hvordan vi argumenterer, informerer og koordinerer.

Harald Åge Sæthre

har i over 30 år arbeidet med ulike tiltak for at studentene skal mestre, trives og fullføre sine studier ved Universitetet i Bergen.

forfatter av boken
«Å tilrettelegge for at studentene skal lykkes»

- ledet tidligere det daglige arbeidet med studieadministrasjon og studieinformasjon ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, Universitetet i Bergen.
- invitert som foredragsholder for utdanningspolitikere, næringsliv, studentpolitikere, nasjonale møter for studieadministratorer, en rekke læresteder og lærere i skolen.
- har deltatt på konferanser og gjennomført studieturer til Storbritannia, USA og Australia, og
- forskning beskrevet av Tinto, Pascarella, Terenzini og Astin er hovedinspirasjonen. Spesielt Tinto's longitudinal model of institutional departure er et grunnleggende instrument.

Tok initiativet til «Kompetansenettverk for studenters suksess i høyere utdanning».
Var ansvarlig for nettverket 2017 -2021.

2017 -2019

Kompetansedeling
for studenters suksess i høyere utdanning

2019 -2021

Kompetansenettverk
for studenters suksess i høyere utdanning

2022 ->

Kompetansenettverk
for studenters suksess i høyere utdanning

Startet mottak i grupper i 1999 ved MN-UiB

Har siden videreutviklet mottaket frem til og med 2019

I 2019 ble mottaket utvidet med samlinger gjennom hele det første året

Bidro i 2020 -21 til utvikling av mentorordning ved HF- UiB

Arbeider nå i mitt eget lille firma

Hvor jeg skriver bøker

Og er tilgjengelig for dere i sektoren

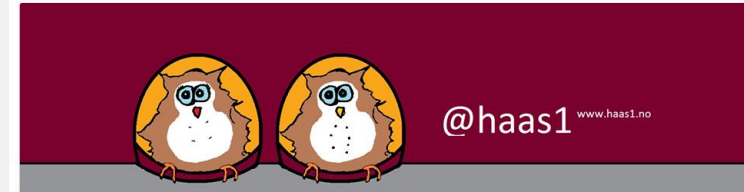
Med foredrag, seminar og kurs og som seniorrådgiver.

Mer informasjon på haas1.no

Velkommen til @haas1

Studentene skal lykkes!

OM @HAAS1 FOREDRAG RÅDGIVNING, KURS OG UTVIKLINGSARBEID BØKER

@haas1

Med over 30 års erfaring med og utvikling av tiltak for studenter på universitet, kan @Haas1 bistå ditt lærested eller din skole i arbeidet med å kunne arbeide systematisk for å redusere frafall av studenter eller elever. Boken [Å tilrettelegge for at studentene skal lykkes](#) gir en grundig gjennomgang av metodikken og den forskningen som ligger bak. Vi har også lang erfaring med å gi [foredrag/seminar](#) til miljø som trenger å komme i gang med tiltak. Og vi kan gi [rådgivning/kurs](#) for de som skal arbeidet med å utvikle tiltakene.

Siste! Harald Åge er i gang med 2 nye bøker. Denne gang om Mentorering i grupper.
[Les mer og få mulighet til å spille inn her](#)

Ganske nytt! [Hvorfor slutter så mange dyktige studenter?](#) | [Khrono](#) | [Les mer av Harald Åge](#)

Komme i gang!
OK, vi kan gjøre en forskjell slik at flere studenter lykkes, men hvordan kommer vi gang?
Hvordan får vi med oss organisasjonen i å gjøre endringer?
Her har @haas1 bidratt til endring ved flere læresteder og samskipnader.
[Les mer om hvordan.](#)

[Hva med å få med Harald Åge under evaluering av mottaket nå i høst og planleggingen av neste år?](#) | [Les mer om muligheten.](#)

[Harald Åge Sæthre er tilgjengelig for foredrag, rådgivning, kurs og utviklingsarbeid](#)

Apne kurs

Er i gang med 2 bøker

1. Mentorering i grupper;
verktøykasse for den eller de som skal starte opp og/eller tilrettelegge for mentorordninger.
2. Mentorguide;
for den som skal være mentor, og som en viktig støtte for den som skal organisere mentorordninger.

1. Mentorering i grupper

Verktøykasse for den eller de som skal starte opp og/eller tilrettelegge for mentorordninger.

Innhold

1. Hva kan dere oppnå med mentorering i grupper?
2. Hvilket ambisjonsnivå har dere?
3. Hvem skal gjøre jobben?
4. Rammebetingelsene
5. Få med organisasjonen
6. Mentorene
7. Studentene
8. Informasjon til søkerne før oppstart
9. Koordinering i forkant
10. Oppstarten - Mottaket
11. Hvorfor ha en mentorordning hele det første året?
12. Utfordringer med en mentorordning hele det første året
13. Evaluering
14. Å få mentorordningen til å vare
15. Ressurser

1. *Hva kan dere oppnå med mentorering i grupper?*

De gode argumentene for å innføre ordningen.
Eventuelt opprettholde den dere har.

Bakgrunnen og dokumentasjon man kan bruke til saksforelegg, presentasjoner og diskusjoner.

1. Hva kan dere oppnå med mentorering i grupper?

Overordnede mål
bedre gjennomføring
bedre resultat
bedre psykisk helse

Andre effekter

rekruttering
lokale studenter blir
bedre raskere informasjon
mindre pågang infoskranker
reduerte køer psykolog
økt trivsel alle
skaper tillit
eldre studenter blir sett
synlige rollemodeller
enklere evaluering

2. *Hvilket ambisjonsnivå har dere?*

- ulike studier - ulike utfordringer - ulike mål.
- ressursene variere - begrense seg i starten
  - øke ambisjonsnivået med tiden

Stikkord: Bare mottaket, hele første året, piloter

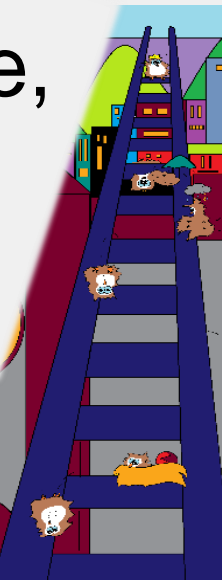
Er mentorering i grupper det riktige tiltaket akkurat nå?

3. *Hvem skal gjøre jobben?*

En vellykket mentorordning vil i stor grad avhenge av de personene som drifter ordningen, og hvor de sitter i organisasjonen.

Stikkord: Personlig engasjement, kompetanse, stillingstype, andre oppgaver

4. *Rammebetingelsene*

Gjennomføring og ambisjonsnivå, kan variere med fag, studieopplegg, areal (rom), ansvarsfordeling , økonomi mm.
Kan noe endres for å oppnå en bedre mentorordning?

5. *Få med organisasjonen*

Mange er skeptisk til behovet for, og da også ressursbruken og konsekvenser av et tiltak som mentorering i grupper.

Hvordan

- komme i gang med diskusjonen,
  - få på plass nødvendige rammebetingelser
  - informere berørte parter
- om hvorfor man innfører tiltaket
om planene for gjennomføringen.

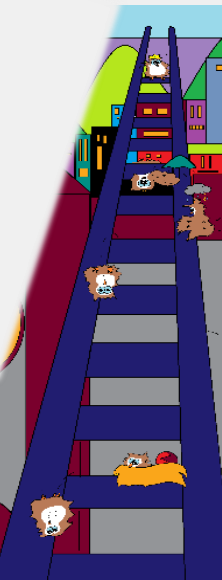
6. Mentorene

- Rollen
- Verdien ved å benytte studenter
- Rekruttering
- Kommunikasjon
- Kursing

7. Studentene

- Nye studenter er en variert gruppe med ulike behov og vil respondere ulikt på tiltak vi setter i verk.
- Hvilken kunnskap om studentene vil detvære bra å ha før de kommer, og hvordan det er mulig å skaffe seg slik innsikt.

8. Informasjon til søkerne før oppstart

- bidra til at flere møter opp og deltar aktivt i mentorordningen.
- skape trygghet, informere og motivere om mentorordningen
- realitetsorientere om studiene,
- gi studenten mulighet til å planlegge frem mot semesterstarten.
- virkemidler og timing

9. Koordinering før oppstart

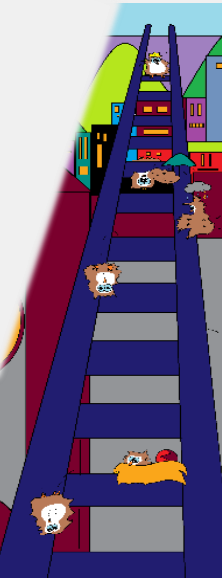
- Være i forkant, ikke løpe etter problemene.
- hvordan gruppene settes sammen, arealer benyttes og samarbeidspartnere involveres.
- Stikkord: påmelding, gruppesammensetning, timeplaner, praktiske og tekniske løsninger

10. Oppstarten - Mottaket

Betydningen av et godt mottak kan ikke overvurderes. Det første møtet - den personlige opplevelsen vil bety mye for hva studentene velger å gjøre videre

- Etablere et trygt sosialt nettverk
- Avklare praktiske forhold
- Møte og komme i gang med studiet

10. Oppstarten - Mottaket

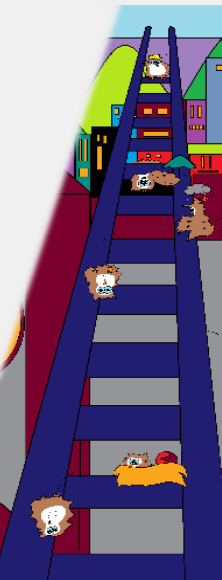
Metamorfose

Om
Utfordringene og
Forslag til løsninger

11. Hvorfor ha en mentorordning hele det første året?

Studier om frafall, utholdenhet og suksess (Tinto1993, Pascarella & Terenzini 2005, og Astin, 1993) viser at det første året i høyere utdanning er avgjørende for studentens evne til å mestre, trives og fullføre sine studier. Studentens suksess avhenger av graden av sosial og faglig integrering, men også ferdigheter og holdninger studenten arbeider med det første året.

11. Hvorfor ha en mentorordning hele det første året?

Det sosiale

- Faglig integrasjon - Tidligere kull – faglig ansatte
- fange opp de som faller utenfor
- Struktur om samfunnet stenger ned (COVID)

11. Hvorfor ha en mentorordning hele det første året?

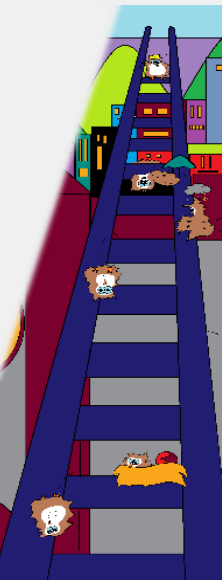
Mestring – Bedre kvalitet

11. Hvorfor ha en mentorordning hele det første året?

Viktige ferdigheter studentene bør opparbeide det første året.

Holdninger til læring, studier, medstudenter og læringsmiljø studentene bør reflektere over, og i noen tilfeller endre.

Særlige utfordringer man kan møte i overgangen fra elev til student, utviklet i forbindelse med innføring av mentorordning ved Det matematiske-naturvitenskapelige fakultet, Universitetet i Bergen 2019 (Sævi, Lier, Kålvik og Sabal)

UTFORDRINGER TEMATISK	KUNNSKAP STUDENTEN BØR HA	FERDIGHETER STUDENTEN BØR HA	HOLDNINGER STUDENTEN KAN UTTRYKKE/ADFERD
SAMARBEID	Vite hvordan samarbeide	Kunne samarbeide	«Jeg ønsker ikke å samarbeide»
ENSOMHET	Vite at mange sliter	Kunne inkludere medstudenter	«Jeg bryr meg om andre»
SKAPE TRYGGE SOSIALE RAMMER	Vite at det sosiale er viktig for en selv og andre		
FANGE OPP DE SOM FALLER UTENFOR	Vite om konsekvensene av utenforskap	Kunne og ville følge opp de som ikke kommer	«Jeg tar ansvar for fellesskapet og medstudenter»
KJENNE SEG TRYGG	Kjenne seg selv	Vise kontroll / trygghet i rollen som student	«Jeg forventer mer oppfølging»
TILHØRIGHET TIL FAGMILJØ	Kjenne miljøet / vite hva som forventes	Kunne delta i ulike arrangementer ved institutt	«Jeg føler meg hjemme» / «Jeg er ikke i målgruppen»
KOMMUNIKASJON	Vite hvordan skrive akademisk	Kunne skrive	Skrivevegring
	Vite hvordan formidle fag muntlig	Kunne snakke fag i gruppe	«Jeg er redd for å snakke i forsamlinger»
		Kunne lytte	«Jeg liker ikke å ta ordet»
DIGITALE VERKTØY	Kjenne muligheter, utstyr og programvare	Kunne benytte digitale verktøy	
	Vite hvordan lese i de ulike fagene	Kunne skimlese og prioritere	«Jeg må lese alt, fordi alt er like viktig»
KRITISK TENKNING			
PLAGIERING, KILDEBRUK, ETIKK	Vite hva informasjonskompetanse er		«Å, det visste jeg ikke» / «er det så galt, da?»
HVORDAN BENYTTET UNDERVISNINGEN?	Kjenne til ulike læringsformer	Kunne velge egnede læringsformer	«Jeg skiller ikke mellom obligatorisk/frivillig»
ANSVAR FOR EGEN LÆRING	Vite at læring er noe den enkelte selv må oppnå	Kunne ta valg til beste for egen læring	«Læreren er dårlig til å lære fra seg!»
			«Jeg er student fordi jeg går på forelesning!»
			«Frivillig undervisning er mindre viktig, har ikke tid»
DELTA PÅ FRIVILLIGE TILBUD			
GODE NOTATER	Kjenne ulike teknikker	Kunne ta bevisste valg og trene på egen teknikk	Bruker heldekkende gul tuss
FRA ELEV TIL STUDENT / ROLLEAVKLARING	Kjenne forventningene til en student	Kunne være student (yrke: fulltidsstudent)	«Jeg er elev og går på skole»
Å GJØRE GODE VALG FOR SEG SELV	Vite hva som fungerer for meg	Kunne bruke ulike metoder for å ta valg	«Jeg vil ikke velge» – deltar på alt
FIKSTERT INNSTILLING TIL LÆRING	Vite hva læring egentlig er	Kunne tåle å feile	«Jeg har en positiv (åpen) holdning til læring»
MANGLENE TIDSPLANLEGGING	Vite hva jeg må ha med og hva det krever	Kunne lage og følge en arbeidsplan	«Nei, det må jeg først se!»
		Kunne oppøve konsentrasjonsevne	«Nei, det er ikke nødvendig!»
PROKRASINERING	Kjenne til prokrastinering og hvordan unngå det	Kunne planlegge og igangsette aktiviteter	Tar tyren ved hornene
STRESS	Vite hva stress er og hvordan jeg blir stresset	Kunne planlegge og prioritere	«Alt jeg ikke kan er overveldende» – skippertak
FORVENTNINGSAVKLARING	Vite hva som er godt nok		«Jeg er tolmogig, læring tar tid» / «Jeg må være best»
MÅL MED UTDANNINGEN	Vite hva jeg vil i forhold til fag/jobb	Kunne lete etter muligheter	«Ja, det vil eg, hva kan jeg bruke dette til?»
STUDIE- OG KARRIEREPLANLEGGING	Kjenne studieplan / mulighetene i fag	Kunne utnytte muligheter	«La meg slippe å velge!» / «Slik er det bare!»
	Vite hvorfor ulike emner/støttefag inngår	Kunne finne informasjon og velge rette emner	«Valg gir meg frihet og muligheter!»
PERSONLIGE VALG (KOST, SØVN, BOLIG...)	Vite hvordan livsstilsvalg påvirker evnen til læring	Kunne ta kunnskapsbaserte valg	«Jeg er ung, tåler det meste» – spiseforstyrrelser etc.
DELTIDJOBBS VED SIDEN AV STUDIET	Vite hva som er for mye (fjorten timer en grense)	Kunne ballansere / reflektere over valg av jobb	«Jeg er moderne forbruker og MÅ ha...»
BIDRA UTENOM STUDIET	Kjenne studentdemokratiet og -organisasjoner		«Nei, det får andre ta seg av!»
«HVOR ER JEG... HVORDAN BRUKER JEG...?»	Kjenne lokaler, fasiliteter, utstyr, systemer, tilbud		
NORMALISERE DISPUT. OG GJESTEFORLES.			«Det er for eldre studenter, ser rart på meg om jeg deltar»
FOR NM-FAG	NUMMERISKE	Kjenne til verdien av matematikk og statistikk	«Det er umulig å lære, og bare for nerder!»
	INFORMASJONSTEKNOLOGI	Kjenne til nytten av programmering	Kunne bruke datautstyr/programvare

12. utfordringer med en mentorordning hele det første året

Å utvide mentorordningen gjennom det første året kan ha mange gevinster, men krever også mer av organisasjonen.

Hva kreves ekstra av de som organiserer, budsjettet, mentorene, tilgang på rom og ikke minst av samarbeid med andre aktører?

13. Evaluering

14. Å få tiltaket til å vare over tid med stadig nye grupper av studenter.

- Den skjulte læreplanen
- Kompetanseutvikling Karrieremuligheter
- Resultat - synlig

15. Ressurser

Hvor finnes mer informasjon om forskning og erfaringer?

Form

Mye som den forrige boken

Ingen ferdig oppskrift – Ulikhetene er for store
Gjennomgang av aktuelle problemstillinger krydret med tips,
advarsler, utdypende informasjon, eksempler.

Mye referanser

2. Mentorguide

for den som skal være mentor, og som en viktig støtte for den som skal organisere mentorordninger.

Mentorguide

1. Hvorfor mentorering i grupper?
2. Deg som mentor
  - Hva er din rolle som mentor
  - Å være student samtidig som du er mentor
3. Innhold på samlingene
4. Praktisk gjennomføring
  - Forberedelse, Rom og møblering, Lede gruppeprosesser
5. Hvilken oppfølging må du kunne forvente?
  - Kommunikasjon, Kursing, System for tilbakemelding
6. Deg som kollega
  - Andre mentorer, De som organiserer, Tilbakemeldinger
7. Etter du har vært mentor
  - Forholdet til de du har mentorert, Evaluering, Attest

Vil du vite mer?

**Husk at du kan følge arbeidet med bøkene
ved å gå inn på nettsiden:**

Haas1.no

Der kan du også spille inn 😊

Kompetansenettverk
for studenters suksess i høyere utdanning

Årskonferanse 2022
5.-6. Desember 2022

Mentorere i grupper?

Hva trenger vi i verktøykassen?

Ved
Seniorrådgiver
Harald Åge Sæthre

